

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา & คณะอนุกรรมการฝ่ายข้อมูล

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๖๐

เรื่อง พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘
เรียบเรียง นางสาวศรันยา สีมา นิตกรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ สำนักวิชาการ
ออกอากาศ พุทธศักราช ๒๕๕๙

การดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์มีความเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับสัตว์ในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงสัตว์ เพื่อเป็นสัตว์เลี้ยงในบ้าน เพื่อการบริโภค หรือเพื่อเป็นพาหนะ ซึ่งโรคที่เกิดขึ้นในสัตว์นั้นบางประเภทมีความร้ายแรงติดต่อถ่ายทอดมาสู่คนและเป็นอันตรายทำให้เสียชีวิตได้ เช่น โปรตีนพริออนที่ก่อให้เกิดโรควัวบ้า โรคหวัดนก และโรคแอนแทรกซ์ เป็นต้น จึงต้องมีการนำเชื้อจุลินทรีย์และสารชีวภาพที่ก่อให้เกิดโรคมารักษาหรือกำจัดใน ห้องทดลอง เพื่อหาวิธีการป้องกันหรือรักษาโรค ซึ่งอาจมีการนำเข้าเชื้อโรคมารักษาหรือกำจัดใน ห้องทดลอง เพื่อหาวิธีการป้องกันหรือรักษาโรค ซึ่งอาจมีการนำเข้าเชื้อโรคมารักษาหรือกำจัดใน ห้องทดลอง เพื่อหาวิธีการป้องกันหรือรักษาโรค ซึ่งอาจมีการนำเข้าเชื้อโรคมารักษาหรือกำจัดใน ห้องทดลอง เพื่อหาวิธีการป้องกันหรือรักษาโรค

กฎหมายเกี่ยวกับเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ถูกตราขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี ๒๔๗๕ ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕ ยกเลิกกฎหมายฉบับเดิม มีการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายเมื่อปี ๒๕๔๔ และใช้บังคับเรื่อยมาโดยไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีก ทำให้บทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่ทั่วโลกได้เผชิญกับการระบาดของโรคที่มีสาเหตุทั้งจากเชื้อโรคสายพันธุ์ใหม่และสายพันธุ์เก่า นอกจากนี้การพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการนำเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ไปใช้ในทางที่เป็นประโยชน์ หรืออาจนำไปใช้ในทางที่เป็นอันตรายต่อสาธารณชน อีกทั้งไม่มีข้อกำหนดในการกำกับดูแลการใช้เชื้อโรคและพิษจากสัตว์สำหรับหน่วยงานของรัฐที่รัดกุมเพียงพอ ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวรัฐบาลซึ่งมีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี จึงได้เสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับเชื้อโรคและพิษจากสัตว์เข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งร่างกฎหมายดังกล่าวได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว ได้แก่พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เป็นต้นมา

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕ และพระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔
๒. กำหนดบทนิยามของคำต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้น
๓. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ มีอำนาจประกาศกำหนดรายการเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ที่ประสงค์จะควบคุม ลักษณะของสถานที่ผลิต

หรือมีไว้ในครอบครองเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ เครื่องมือ อุปกรณ์ เอกสารกำกับ ฉลาก ภาพขณะบรรจุ จำนวน ปริมาณ ระบบความปลอดภัยและระบบคุณภาพของการผลิต นำเข้า ส่งออก ขยาย นำผ่าน หรือมีไว้ในครอบครอง ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการศึกษาวิจัยเพื่อควบคุมโรค การป้องกันโรค การบำบัดโรค การประเมินความปลอดภัยของเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ การขนส่ง การทำลาย การส่งมอบ การทำให้สิ้นสภาพเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ การแจ้งคำสั่งพักใช้และเพิกถอนหนังสือรับรองการแจ้งและใบอนุญาต พนักงานเจ้าหน้าที่ และรายงานประจำปี

๔. กำหนดให้มีคณะกรรมการเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ มีปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธาน และมีกรรมการอื่นซึ่งมาจากผู้แทนส่วนราชการ ผู้แทนสภาวิชาชีพ และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง โดยคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ให้คำแนะนำหรือความเห็นแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขในการจัดทำนโยบายและมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยและป้องกันอันตรายต่อสาธารณสุขที่เกิดจากเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ ออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบปรับ และปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด หรือที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมอบหมาย

๕. กำหนดแบ่งเชื้อโรคออกเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ เชื้อโรคที่มีความเสี่ยงน้อยหรืออันตรายน้อย เชื้อโรคที่มีความเสี่ยงปานกลางหรืออันตรายปานกลาง เชื้อโรคที่มีความเสี่ยงสูงหรืออันตรายสูง และเชื้อโรคที่มีความเสี่ยงสูงมากหรืออันตรายสูงมาก

๖. กำหนดแบ่งพิษจากสัตว์ออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ พิษจากสัตว์ที่ทำให้เกิดภาวะที่ร่างกายทำงานได้ไม่เป็นปกติในระดับที่ไม่ร้ายแรงและมีวิธีการรักษาที่ได้ผล พิษจากสัตว์ที่ทำให้เกิดภาวะที่ร่างกายทำงานได้ไม่เป็นปกติในระดับที่ร้ายแรงและมีวิธีการรักษาที่ได้ผล และพิษจากสัตว์ที่ทำให้เกิดภาวะที่ร่างกายทำงานได้ไม่เป็นปกติในระดับที่ร้ายแรงและยังไม่มีวิธีการรักษาที่ได้ผล

๗. กำหนดให้มีความรับผิดชอบในทางแพ่งโดยให้มีการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในความเสียหายอันเกิดจากการผลิต นำเข้า ส่งออก ขยาย นำผ่าน มีไว้ในครอบครอง หรือการแพร่กระจายของเชื้อโรคหรือพิษจากสัตว์ และหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหาย

๘. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษและอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมกับปัจจุบัน

การประกาศใช้พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ นี้ ทำให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยและป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับเชื้อโรคและพิษจากสัตว์มากขึ้น เนื่องจากมีการกำหนดมาตรการควบคุมที่รัดกุมมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นานาชาติด้วยว่า ประเทศไทยให้ความสำคัญอย่างมากในการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาด ตลอดจนการนำเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ไปใช้ในทางที่เป็นอันตรายต่อประชาชนด้วย

บรรณานุกรม

จัดระเบียบ“ห้องแล็บ”ยกระดับมาตรฐานสู่สากล. (๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖). **แนวหน้า**, น. ๕.

“พระราชบัญญัติควบคุมเชื้อโรคและพิษที่มาจากสัตว์ซึ่งเป็นภัย พุทธศักราช ๒๕๗๕” (๑๔ สิงหาคม ๒๕๗๕).

ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๔๙, น. ๒๖๒.

“พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕” (๑๖ สิงหาคม ๒๕๒๕). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม ๙๙
ตอนที่ ๑๑๓, น. ๙.

“พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔” (๒๘ กันยายน ๒๕๔๔). **ราชกิจจานุเบกษา**,
เล่ม ๑๑๘ ตอนที่ ๘๖ ก, น. ๑.

“พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘” (๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๘). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม ๑๓๒
ตอนที่ ๘๐ ก, น. ๙.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (๒๕๕๘). **เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจาก
สัตว์ พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)**. สืบค้น ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ จาก
http://library2.parliament.go.th/giventake/content_nla2557/apnla2558-017.pdf